

Bildande av Bryngelsdalens naturreservat i Årjängs kommun

Beslut

Länsstyrelsen förklarar markerat område som naturreservat, se bilaga 1. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda markområden berörs inom reservatsområdet.

Naturreservatets namn är Bryngelsdalens naturreservat.

Länsstyrelsen beslutar samtidigt att upphäva tidigare beslut avseende reservatet, dnr 4391-97 och 13413-08.

Länsstyrelsen fastställer skötselplanen i bilaga 4 för naturreservatets långsiktiga vård.

Syftet med reservatet

För att länsstyrelsen ska få förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat måste vissa förutsättningar vara uppfyllda. Antingen ska syftet vara att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet, eller också får det ske för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla natur- eller livsmiljöer för skyddsvärda arter (7 kap. 4 § miljöbalken).

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets lövrika naturskogar och andra ingående naturtyper samt dess orörda karaktär ska bevaras. Reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus i den biogeografiska regionen för förekommande naturtyper och arter i Natura 2000-området Bryngelsdalen.

I syftet ingår även att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftsliv samt för vetenskapliga studier. Områdets hydrologi ska skyddas från negativ påverkan.

Syftet ska uppnås genom att skog och våtmarker tillåts att utvecklas fritt genom intern dynamik med undantag för delar där restaureringsåtgärder och skötsel i form av naturvårdsbränning eller reducering av gran genom ringbarkning eller andra åtgärder är lämpliga. Åtgärder utförs för att gynna föryngring och utveckling av lövträd, bland annat asp. Sådana åtgärder kan förutom riktad röjning och ringbarkning av gran som påverkar utvecklingen av asp och andra lövträd negativt, även vara uppsättande av hägn på platser, exempelvis efter naturvårdsbränning, där föryngring av lövträd bedöms

kräva utestängande av klövvilt. Exploatering och arbetsföretag i området förhindras och den naturliga hydrologin skyddas från negativ påverkan.

Skälen för beslutet

Bakgrund

I samband med att Naturskyddsföreningen genomförde en länsomfattande inventering av vitryggig hackspett 1989 uppmärksammades det lövriska barrblandskogsområdet vid Bryngelsdalen, ca 13 km NNV om Töcksfors i Årjängs kommun. Inom området eller i dess omedelbara närhet konstaterades under de senare åren av 1980-talet och de första under 1990-talet förekomst av samtliga svenska hackspettarter, inklusive häckning av vitryggig hackspett. Dessutom noterades ett flertal skyddsvärda lavar, mossor och vedsvampar. Nyttjanderättsavtal mellan några markägare och Naturskyddsföreningen tecknades, innebärande extra hänsyn till områdets lövskogsvärden, och ett interimistiskt naturreservat bildades 1993 för delar av området för att hindra avverkning av vissa för vitryggig hackspett värdefulla områden. Detta interimistiska reservat ombildades 1995 till naturreservat, omfattande 4,5 ha.

Under senare delen av 1990-talet fortsatte arbetet med att bilda reservat av ett större område med gammal barrblandskog med naturskogskaraktär och stort inslag av gamla, grova aspar. Ett beslut om naturreservat fattades 2001 då totalt ca 165 hektar skyddades permanent. Inom reservatet tilläts med villkor virkestransporter längs några utpekade befintliga körvägar för att omgivande skogsområden skulle kunna brukas. Ett beslut om ändrade föreskrifter innebärande justeringar av vilka traktorvägar som får användas fattades 2009. Som en följd av detta betalades intrångsersättning ut för ett område norr om befintligt reservat som i och med detta beslut blev i praktiken oåtkomligt för skogsbruk.

Under de senaste åren har behovet av en revidering av befintlig skötselplan och i viss mån även föreskrifter framstått allt tydligare, samtidigt som en utökning av reservatet med det intrångsersatta området norr om reservatet aktualiserats.

Genom detta beslut ökar möjligheterna att långsiktigt sköta och skydda det aktuella området i regionens brandpräglade naturskogslandskap, dvs barrblandskog med stort inslag av lövträd, med syftet att genom skötselåtgärder säkerställa tillgång av såväl levande som död lövved, i första hand asp. Därmed gynnas inte bara de hackspettar som vägde tungt vid reservatsbildningen, då samtliga i Sverige förekommande arter observerats i området, utan även övriga arter knutna till lövträd såsom gelélavar, Collema sp. och lunglavar, Lobaria sp.

Med detta beslut utökas även det skyddade området med areal lämplig för naturvårdsbränning och, om så bedöms lämpligt, efterföljande stängsling.

Bryngelsdalen utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt skogsområde med höga mångfaldsvärden knutna till äldre barrskog med stort inslag av asp och andra lövträdsarter. I området har ett stort antal rödlistade arter knutna till såväl äldre lövträd som till äldre barrskog

påträffats och ett permanent skydd av området samt en skötselplan innebärande bland annat åtgärder för att gynna föryngring och utveckling av dessa mångfaldsvärden är nödvändig. Inom området finns även skyddsvärda högmossar, öppna mossar och kärr, samt skogbevuxna myrar.

Naturresevatets prioriterade bevarandevärden är följande.

- Naturskogsartad skog med påtagligt inslag av lövträd.
- God tillgång till död ved av olika ålder.
- Kontinuitet av grova lågor av såväl barr- som lövträd.
- Våtmarker med ostörd hydrologi.

En mer utförlig beskrivning av området finns i skötselplanen.

Upphävande och synnerliga skäl

Enligt 7 kap 7 §, första och fjärde styckena miljöbalken får länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslut som den har meddelat enligt 4–6 §§ om det finns synnerliga skäl, samt om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning på naturresevatet eller på något annat område.

I motivet för beslutet från 2001 (dnr 231-4391-97) samt beslut om ändrade föreskrifter för naturresevatet Bryngelsdalen, Årjängs kommun från 9 februari 2009 (dnr 521-13413-08) anges att ”... *naturskogsmiljöer bevaras och aspförekomsten gynnas och utvecklas genom särskild skötsel.*” samt ”*För att dessa naturvärden långsiktigt skall bestå måste dock yngre aspar successivt ersätta de äldre exemplaren.*”

I beslutet från 2001 (dnr 231-4391-97) anges i föreskriften B 3 om markägarens skyldighet att tåla visst intrång:

3.ingrepp i skogsvegetationen i överensstämmelse med resevatets ändamål och i detta beslut fastställd skötselplan.

Vidare anges i skötselplanen, bilaga 4 till beslutet från 2001 (dnr 231-4391-97) syftet med resevatet: ”att skydda och sköta ett område med skogsvegetation som representerar det brandpräglade ekosystemen i regionens naturskogslandskap, dvs barrblandbestånd med stort inslag av asp och andra lövträdsarter.” där ”Särskild uppmärksamhet skall ägnas åt förekomsten av asp inom området”.

Hittillsvarande skötsel har inte tillgodosett syftet med naturresevatet i tillräcklig grad. Ett nytt beslut innehållande såväl utökade möjligheter till bränning samt möjligheter till stängsling såväl med som utan föregående bränning bedöms öka möjligheterna att uppnå syftet med resevatet.

Som framgår ovan finns i gällande beslut direkta kopplingar mellan beslut och skötselplan.

För att åtgärda de formella bristerna i gällande beslut, och samtidigt ge ökad tydlighet åt resevatets syfte och föreskrifter har länsstyrelsen tagit fram ett nytt beslut för området. Det nya beslutet innebär utöver vad som redan nämnts att föreskrifterna för området stärks samt att det blir tydligt vilka skötselåtgärder som kan genomföras var. Dessutom stärks i det nya beslutet

möjlighet till naturvårdsbränning samt ytterligare åtgärder i syfte att gynna föryngring och utveckling av lövträd.

Ett nytt beslut som förtydligar reservatets syfte samtidigt som föreskrifter skärps och formella fel undanröjs, utgör enligt länsstyrelsens bedömning synnerliga skäl enligt miljöbalkens 7 kap. 7 § första stycket för att upphäva besluten från 2001 (dnr 231-4391-97) och 2009 (dnr 521-13413-08) och ersätta dessa med nytt beslut och ny skötselplan.

Upphävande av de tidigare besluten, ett nytt beslut samt införande av en ny skötselplan innebär att kompensation enligt regelverket krävs. Denna kompensation sker genom att reservatets totala areal utökas medan tidigare beslut och skötselplan i sak inte förändras utan endast förtydligas inom tidigare skyddat område.

Föreskrifter

Länsstyrelsen beslutar om nedanstående föreskrifter för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § andra stycket miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. avverka eller på annat sätt skada träd och buskar samt ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle,
2. utföra mekanisk markbearbetning,
3. tippa eller anordna upplag,
4. anlägga ledning,
5. utföra markavvattnande åtgärd,
6. rensa befintliga diken,
7. uppföra byggnad, annan anläggning eller anordning,
8. använda kalk, gödsel, växtnäringssämnen eller bekämpningsmedel,
9. framföra motordrivet fordon,
10. inplantera för området främmande djur- eller växtart.

Undantag

A-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

A-föreskrifterna gäller inte heller vid normalt underhåll och nyttjande av befintlig bilväg.

A 1. gäller inte kvistning eller röjning av sly upp till sju cm diameter i marknivå för underhåll av jaktpass.

A 1. gäller inte för kapning av vindfälle eller liknande som blockerar transportvägar som markerats i bilaga 2, under förutsättning att den kapade veden lämnas intill transportvägen.

A 3. gäller inte tillfälliga virkesupplag i samband med avverkning på närliggande fastigheter. Virkesupplag ska placeras enligt karta i bilaga 2.

A 9. gäller inte terrängskoter eller motorredskap som behövs för uttransport av större vilt (älg, hjort, björn, vildsvin) från området enligt terrängkörningsförfordningen (1978:594 1§) i samband med den jakt som är tillåten i naturreservatet. Uttransporten ska ske så att skador på mark och vegetation inte uppkommer. Skada definieras här som bestående längre än en växtsäsong.

A 9. gäller inte heller transport på i bilaga 2 angivna transportvägar i samband med det skogsbruk som bedrivs på närliggande fastigheter. Transporten ska ske så att skador på mark och vegetation inte uppkommer. Skada definieras här som bestående längre än en växtsäsong.

A 9. gäller inte heller terrängskoter eller motorredskap för transport av båt längs transportväg mellan vägslut och södra änden av Lisslevattnet som markerats i bilaga 2 under förutsättning att skador på mark och vegetation inte uppkommer. Skada definieras här som bestående längre än en växtsäsong.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktas att tåla

Ägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla följande inom de områden som är markerade i bilaga 3 (om inte annat anges i punkten)

1. röjning och utmärkning av reservatets yttergränser,
2. naturvårdsbränning inklusive erforderliga säkerhetsåtgärder,
3. uppsättande av informationstavlor,
4. anläggande och underhåll av parkeringsplats,
5. anläggande, utmärkning och underhåll av vandringsled,
6. undersökningar av mark, vegetation och organismer i miljöövervaknings- och uppföljningssyfte inom hela reservatet,
7. ringbarkning, fällning eller skadande av enskilda träd inom hela reservatet,
8. fläckvis naturvårdsbränning inklusive erforderliga säkerhetsåtgärder,
9. stängsling av skogsmark inom hela reservatet,
10. åtgärder i syfte att motverka förekomst av invasiva främmande arter inom hela reservatet.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas och om ordningen i övrigt i naturreservatet

Utöver vad som annars gäller i författningar är det i reservatet förbjudet att

1. fälla eller på annat sätt skada levande och döda träd eller buskar, stående eller omkullfallna,
2. samla in ryggradslösa djur, mossor, lavar och vedsvampar,
3. framföra motordrivet fordon,

4. tippa eller anordna upplag,
5. gräva eller dra upp kärleväxter,
6. medföra hund som inte är kopplad,
7. utan tillstånd genomföra organiserad tävlings-, undervisnings- eller friluftsverksamhet.

Undantag

C-föreskrifterna gäller inte för förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren anlitar, vid genomförande av de åtgärder som framgår under B och som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet.

C 3. gäller inte på befintlig bilväg.

C 6. gäller inte vid jakt med hund.

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen har förelagt markägare och innehavare av särskild rätt inom området att yttra sig över förslaget till beslut om inrättande av naturreservat. Förslaget till beslut har också remitterats till berörda sakägare samt skickats till andra som kan tänkas ha synpunkter på skyddet av området.

Inkomna remissvar

Naturvårdsverket har inkommit med yttrande huvudsakligen innehållande förslag på ändring av vissa formuleringar samt smärre justeringar av föreskrifter

Länsstyrelsens bemötande av remissvar

Länsstyrelsen har justerat formuleringar och föreskrifter där man funnit Naturvårdsverkets synpunkter relevanta.

Samlad bedömning

Det föreslagna området har mycket höga naturvärden. För att områdets värden ska bestå, behöver området undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att områdets naturvärden skadas. Länsstyrelsen bedömer därför att området bör förklaras som naturreservat.

Reservatsbildningen är förenlig med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna och med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Inskränkningar i enskilds rätt att använda mark eller vatten går inte längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Beslutet bidrar till att uppfylla Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden och till miljö kvalitetsmålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Sammantaget är förutsättningarna uppfyllda för att inrätta reservatet med föreskrifter enligt ovan.

Tillämplig lagstiftning

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behovet att områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat. (se 7 kap. 4 § miljöbalken)

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet får beslutet förenas med föreskrifter. En inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten får inte gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. (jmf 7 kap. 5, 6, 25 och 30 §§ miljöbalken)

I varje beslut om bildande av ett naturreservat ska en skötselplan för naturreservatets långsiktiga vård fastställas. (jmf 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.)

Ett beslut att förklara ett område som naturreservat och beslut om föreskrifter för reservatet får upphävas bara om det finns synnerliga skäl och intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning. (jmf 7 kap. 7 § första och fjärde styckena miljöbalken)

Upplysningar

Beslutet kungörs i Värmlands läns författningssamling samt i ortstidning.

Länsstyrelsen kan meddela dispens från föreskrifterna i detta beslut om det finns särskilda skäl och är förenligt med förbudets eller föreskriftens syfte.

Beslutade C-föreskrifter gäller omedelbart, även om de överklagas. C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt i den mån tillåten pågående markanvändning inte avsevärt försvåras.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen (1979:429) ska inte tillämpas om det som sägs där strider mot föreskrifter för naturreservatet.

Den som vill göra anspråk på ersättning eller kräva inlösen av fastighet ska väcka talan mot staten hos mark- och miljödomstolen inom ett år från det att beslutet vunnit laga kraft. Om så inte sker går rätten till ersättning eller inlösen förlorad.

Utöver föreskrifterna för naturreservatet gäller också generella bestämmelser till skydd för naturmiljön.

Beslutet kan överklagas

Detta beslut kan överklagas till regeringen, Miljödepartementet, se bilaga med överklagandehänvisning.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Georg Andrén med naturvårdshandläggare Anders Tedeholm som föredragande. I den slutliga handläggningen har också länsråd Emma Spak, avdelningschef Annika Nilsson, enhetschef Linda Sundström och länsjurist Ulrika Forsman medverkat.

Övriga bilagor

1. Beslutskarta
2. Karta över undantag från A-föreskrifter
3. Föreskriftskarta
4. Skötselplan

Du kan överklaga beslutet hos regeringen

Om du inte är nöjd med länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos regeringen.

Hur överklagar jag beslutet?

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Värmland antingen via e-post; varmland@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Du anses ha fått del av beslutet den dag det kungörs i ortstidning. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det regeringen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att länsstyrelsens beslut är felaktigt.

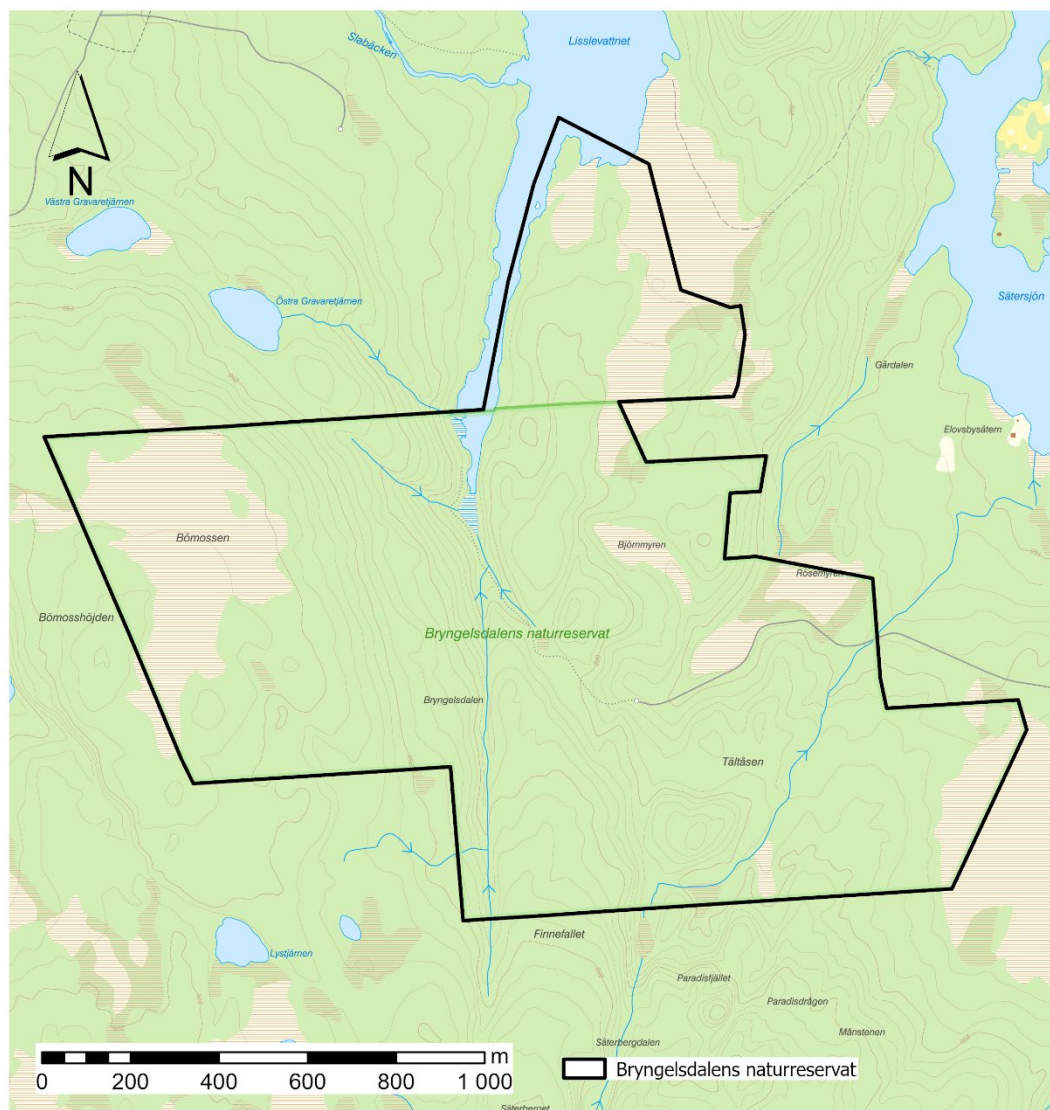
Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen, bifoga en fullmakt i original från dig samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer.

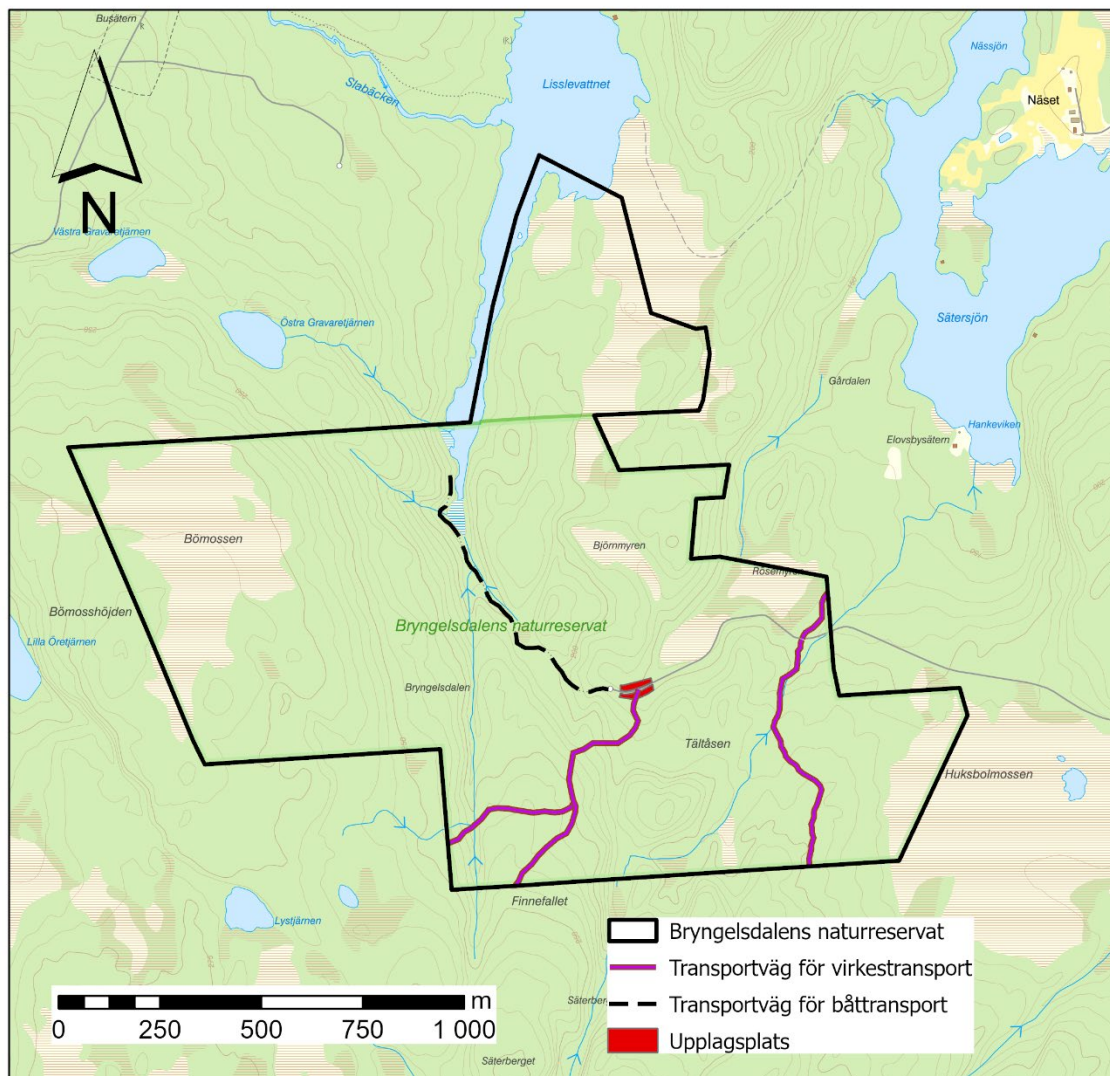
Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta länsstyrelsen via e-post, varmland@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-224 70 00.

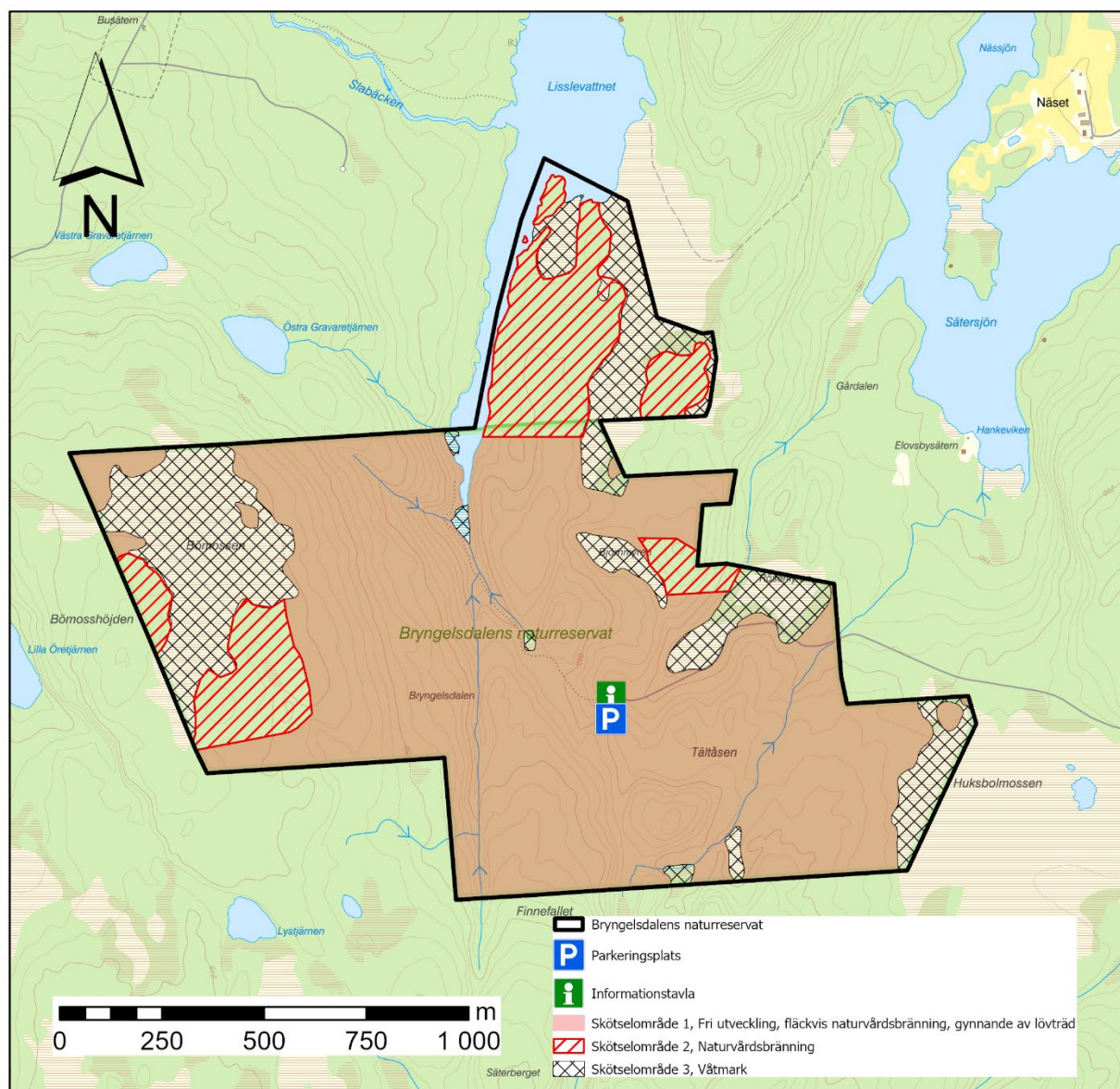
© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beslutskarta för Bryngelsdalens naturreservat (heldragen svart linje).

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Karta över undantag från A-föreskrifter.

Föreskriftskarta för Bryngelsdalens naturreservat (heldragen svart linje).

Skötselplan för Bryngelsdalens naturreservat

Syfte med naturreservatet

Syftet med reservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och värdefulla naturmiljöer. Områdets lövrika naturskogar och andra ingående naturtyper samt dess orörda karaktär ska bevaras. Reservatet ska bidra till gynnsam bevarandestatus i den biogeografiska regionen för förekommande naturtyper och arter i Natura 2000-området Bryngelsdalen.

I syftet ingår även att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftsliv samt för vetenskapliga studier. Områdets hydrologi ska skyddas från negativ påverkan.

Prioriterade bevarandevärden

Naturreservatets prioriterade bevarandevärden är följande:

- Naturskogsartad skog med påtagligt inslag av lövträd.
- God tillgång till död ved av olika ålder.
- Kontinuitet av grova lågor av såväl barr- som lövträd.
- Våtmarker med ostörd hydrologi.

Administrativa data

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Bryngelsdalen
NVR-nummer	2002224
Kommun	Årjäng
Areal	189,8 ha
Fastighetsanknutna rättigheter som reservatet berör	Nyttjanderätt 99/7798
Markslog och naturtyper*:	
Tallskog (utanför våtmark)	37,9 ha
Granskog (utanför våtmark)	94,3 ha
Barrblandskog (utanför våtmark)	6,0 ha
Lövblandad barrskog (utanför våtmark)	4,2 ha
Triviallövskog (utanför våtmark)	1,1 ha
Temporärt ej skog (utanför våtmark)	6,8 ha
Tallskog (på våtmark)	3,8 ha
Granskog (på våtmark)	0,4 ha
Barrblandskog (på våtmark)	0,1 ha
Lövblandad barrskog (på våtmark)	7,3

Triviallövskog (på våtmark)	0,1 ha
Öppen våtmark	23,5 ha
Övrig öppen mark med vegetation	0,6 ha
Exploaterad mark	0,8 ha
Sjö och vattendrag	2,9 ha
Summa	189,8 ha

*arealer för markslag och naturtyper baseras på Nationella marktäckedata, NMD.

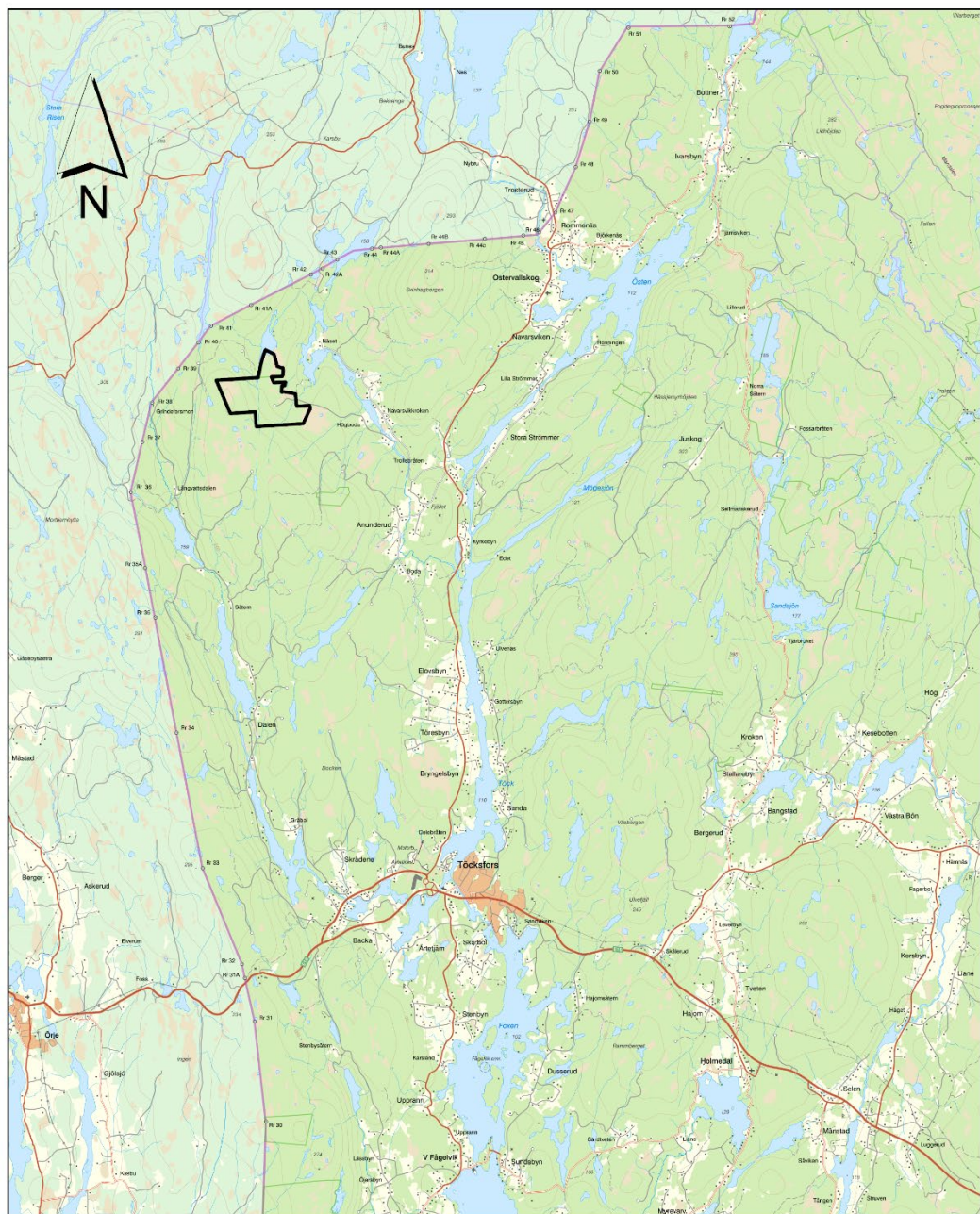
Summan är en summering av de ingående delområdenas avrundade arealer.

Avrundningen kan innebära att den sammanlagda NMD-arealen inte är den samma som reservatets totala areal.

Uppgifter om Natura 2000

Natura 2000 beteckning	SE0610158
Skyddsstatus	SPA: 2002-01-01, regeringsbeslut M2000/1680/Na, pSCI: 2002-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm
Areal	165,6 ha
Naturtyper	Högmossar (7110), 3,23 ha Öppna mossar och kärr (7140), 16,99 ha Taiga (9010), 99,69 ha Skogbevuxen myr (91D0), 4,13 ha
Arter	Lodjur, <i>Lynx lynx</i> Grön sköldmossa, <i>Buxbaumia viridis</i> Järpe, <i>Tertastes bonasia</i> Tjäder, <i>Tetrao urogallus</i> Sparvuggla, <i>Glaucidium passerinum</i> Pärluggla, <i>Aegolius funereus</i> Gråspett, <i>Picus canus</i> Spillkråka, <i>Dryocopus martius</i> Vitryggig hackspett, <i>Dendrocopos leucotos</i> Tretåig hackspett, <i>Picoides tridactylus</i> Orre, <i>Tetrao tetrix tetrix</i>

Översiktskarta för Bryngelsdalens naturreservat

0 1,25 2,5 5 7,5 10 km

 Bryngelsdalens naturreservat

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beskrivning av området

- **Biologi**

Bryngelsdalen utgör ett från naturvårdssynpunkt mycket värdefullt skogsområde med höga mångfaldsvärden knutna till äldre barrskog med stort inslag av asp och andra lövträdsarter. I de delar av området som domineras av äldre skog är tillgången på död ved i olika grader av nedbrytning mycket riklig.

Området hyser en stor mängd växt- och djurarter, varav många hotade, som är knutna till dessa typer av skogsmiljöer. I området har 27 rödlistade arter och 23 signalarter noterats.

Nedan listas ett urval av signalarter enligt Skogsstyrelsen (S) och rödlistade arter som har påträffats i området (hotkategori enligt Artdatabankens rödlista 2020 inom parentes där NT = nära hotad, VU = sårbar och CR = akut hotad)

Västlig njurlav, *Nephroma laevigatum* (VU)
 Aspgelélav, *Collema subnigrescens* (NT)
 Brunpudrad nållav, *Chaenotheca gracillima* (NT)
 Garnlav, *Alectoria sarmentosa* (NT)
 Kortskaftad ärgspik, *Microcalicium ahlneri* (NT)
 Lunglav, *Lobaria pulmonaria* (NT)
 Läderlappslav, *Collema nigrescens* (NT)
 Skrovellav, *Lobaria scrobiculata* (NT)
 Strandblocklav, *Porpidia hydrophila* (NT)
 Bårdlav, *Nephroma parile* (S)
 Dvärgtufs, *Scytinium teretiusculum* (S)
 Gulnål, *Chaenotheca brachypoda* (S)
 Gytterlav, *Protopannaria pezizoides* (S)
 Havstulpanlav, *Thelotrema lepadinum* (S)
 Kattfotslav, *Felipes leucopellaeus* (S)
 Korallblylav, *Parmeliella triptophylla* (S)
 Luddlav, *Nephroma resupinatum* (S)
 Rostfläck, *Arthonia vinosa* (S)
 Skinnlav, *Leptogium saturninum* (S)
 Stuplav, *Nephroma bellum* (S)
 Liten kandelabersvamp, *Artomyces cristatus* (CR)
 Gräddticka, *Perenniporia subacida* (VU)
 Koppartaggsvamp, *Sarcodon lundellii* (VU)
 Kandelabersvamp, *Artomyces pyxidatus* (NT)
 Kortskaftad ärgspik, *Microcalicium ahlneri* (NT)

Stjärntagging, *Asterodon ferruginosus* (NT)
 Stor aspticka, *Phellinus populicola* (NT)
 Ullticka, *Phellinus ferrugineofuscus* (NT)
 Vit vedfingersvamp, *Lentaria epichnoa* (NT)
 Vedticka, *Phellinus viticola* (S)
 Vedsäckmossa, *Calypogeia suecica* (VU)
 Blåsfliksmossa, *Lejeunea cavifolia* (S)
 Grov fjädermossa, *Neckera crispa* (S)
 Grön sköldmossa, *Buxbaumia viridis* (S)
 Stubbtrådmossa, *Cephalozia catenulata* (NT)
 Vedtrappmossa, *Anastrophyllum hellerianum* (NT)
 Långfliksmossa, *Nowellia curvifolia* (S)
 Mörk husmossa, *Hylocomiastrum umbratum* (S)
 Platt fjädermossa, *Neckera complanata* (S)
 Stor revmossa, *Bazzania trilobata* (S)
 Stubbspretmossa, *Herzogiella seligeri* (S)
 Vågig sidenmossa, *Plagiothecium undulatum* (S)
 Västlig hakmossa, *Rhytidiadelphus loreus* (S)
 Knärot, *Goodyera repens* (VU)
 Kambräken, *Blechnum spicant* (S)
 Gröngöling, *Picus viridis* (NT)
 Kungsfågel, *Regulus regulus* (VU)
 Mindre hackspett, *Dendrocopos minor* (NT)
 Spillkråka, *Dryocopus martius* (NT)
 Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus* (NT)

- **Kulturhistoria**

Inga kulturhistoriska lämningar finns registrerade inom området.

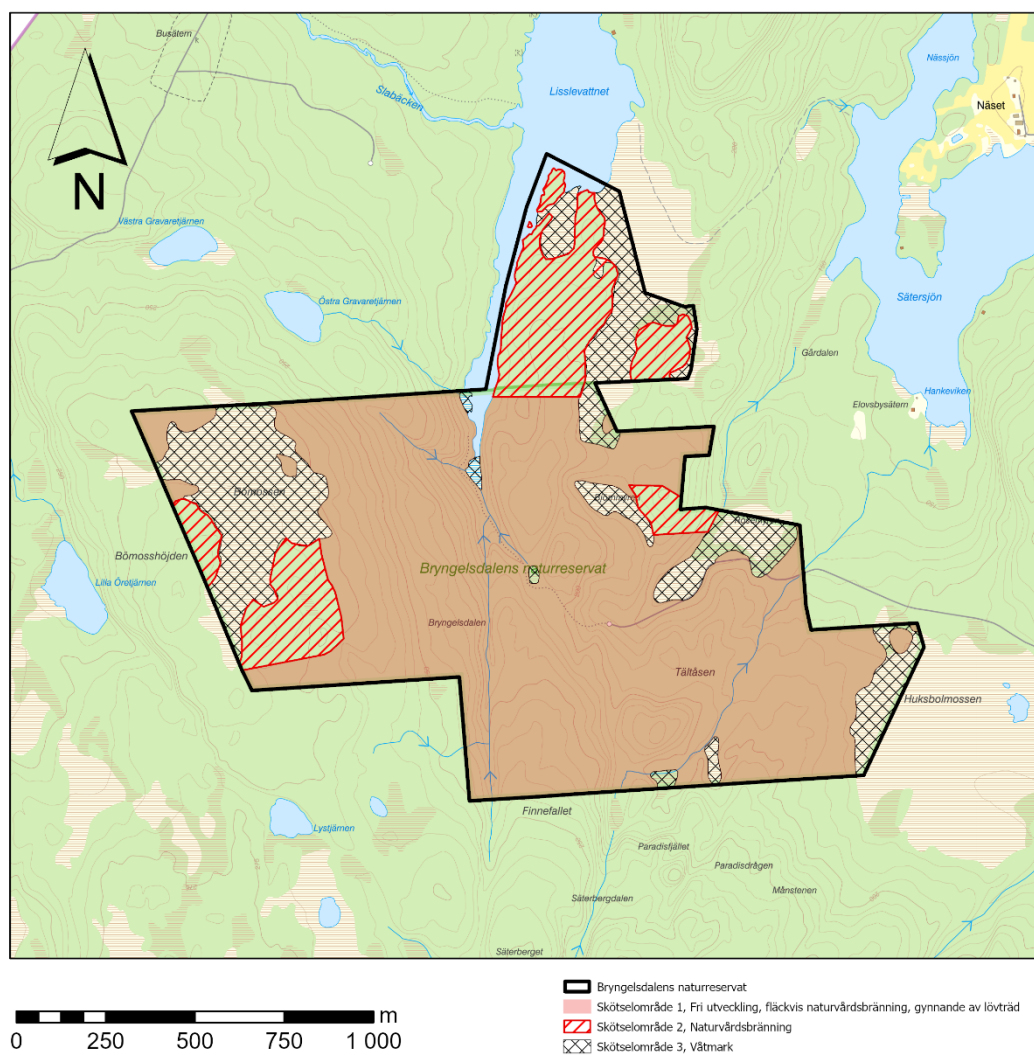
- **Friluftsliv**

Bryngelsdalen har stark naturskogsprägel och är lämpligt för friluftsliv för den som söker en naturlig och artrik miljö.

Skötselområden

Bryngelsdalens naturreservat är ett ca 190 hektar stort till större delen naturskogsartat skogsområde. Området har delats in i fyra skötselområden inklusive skötselområdet Friluftsliv som omfattar hela reservatet. Se karta nedan.

För skötselområdena gäller att invasiva främmande arter ska kunna tas bort vid behov.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Skötselområde 1: Grandominerad skog med stort lövinslag, 125,8 hektar

Skötselområdet utgörs till allra största delen av grandominerad äldre skog med ett på många ställen påtagligt inslag av lövträdslag, främst asp, men även en del björk och i fuktigare partier också grå- och klibbal. I synnerhet asparna är ofta mycket grova och höga och många av dem har påväxt av signal- och rödlistade arter.

Partier med yngre skog, främst grandominerad, finns och även i dessa förekommer grova, äldre aspar. I ett av områdena med yngre skog fanns tidigare ett 1,6 ha stort hägn där insatser gjordes för att gynna uppkomst av i första hand asp. Inom hägnet røjdes uppkommande unggran bort med avsikten att de grova aspar som fanns inom hägnet skulle ge upphov till rotskott. Så blev dock inte fallet, främst pga att hägnet inte fungerade tillfredsställande, utan de lövträd som kom upp inom hägnet var i första hand rönn och björk som betades hårt av klövvilt. I sen tid har därför hägnet monterats ned.

Inom området har vissa insatser i form av ringbarkning av gran i anslutning till enskilda eller grupper av asp utförts.

I de delar av området som domineras av äldre skog är tillgången på död ved i olika grader av nedbrytning mycket riklig.

- **Bevarandemål**

Naturskogsartad skog med påtagligt inslag av lövträd. Tillgången på död ved i olika former och grad av nedbrytning ska vara god. Området ska utgöra en god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som förekommer i området och andra arter som är naturliga för naturtypen.

- **Åtgärder**

Området lämnas i huvudsak för fri utveckling genom naturlig dynamik. Åtgärder för att gynna föryngring och utveckling av lövträd ska utföras i delar av området genom att efter särskild planering ringbarka eller avverka gran som på ett negativt sätt påverkar äldre asp. Där uppkomst av rotskott och/eller fröplantor av lövträd förekommer i större omfattning ska røjning av barrträdsplantor ske. Dessutom kan efter särskild planering fläckvis naturvårdsbränning samt stängsling av skogsmark utföras där förutsättning för föryngring och utveckling av lövträd, och då i första hand asp och rönn, bedöms goda.

Skötselområde 2: Talldominerad skog, 25,4 hektar

Skötselområdet består av flera delområden. Av dessa är merparten talldominerad skog i åldrar mellan 25 och 45 år, men partier med tallskog i ålder mellan 150 och 170 år förekommer. I dessa partier finns enstaka tallar med ålder uppemot 200 år. I vissa av delområdena är inslaget av lövträd fläckvis betydande. Dessutom finns partier som domineras av gran.

- **Bevarandemål**

Brandpräglad skog med frekventa spår av tidigare skogsbränder, samt föryngring av lövträd, i synnerhet asp. Området ska utgöra en god livsmiljö för hotade och missgynnade arter som förekommer i området och andra arter som är naturliga för naturtypen. Mängden död ved ska öka i skötselområdet.

- **Åtgärder**

Med undantag av smärre partier av grandminerade och fuktigare partier är skötselområdet lämpligt för naturvårdsbränning för att åstadkomma ökad mängd död ved, brandljud och övriga brandskapade strukturer. Dessutom ska åtgärden gynna föryngring av asp och andra lövträd. Där förutsättningar för föryngring av lövträd finns efter naturvårdsbränning kan det för att undvika betesskador bli aktuellt att uppföra hägn för att utestänga klövvilt.

Dessutom kan det bli aktuellt att fälla eller skada enskilda träd för att gynna uppslag av rotskott och föryngring av lövträd.

Gränser för naturvårdsbränning tas fram genom en detaljplanering över aktuellt område. För att ytterligare gynna naturvärdena och öka mängden skadad och/eller död tallved kan åtgärder i form av katning, ringbarkning av tallar samt fläckvis naturvårdsbränning genomföras.

I övrigt lämnas området för fri utveckling genom naturlig dynamik.

Skötselområde 3: Våtmark, 35,6 hektar

Skötselområdet innefattar all ingående våtmark inom reservatet, och utgörs till största delen av öppna mossar och kärr, och dessutom förekommer skogbevuxen myr samt högmosse. Alla våtmarker är opåverkade av dikning.

- **Bevarandemål**

Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året.

- **Åtgärder**

Skötselområdet lämnas för fri utveckling genom naturlig dynamik.

Skötselområde 4: Friluftsliv, hela reservatet

Skötselområdet utgörs av reservatet i dess helhet. Friluftslivsvärdet består främst av möjlighet till rekreation i mossig naturskogsartad äldre skog med inslag av våtmarker.

I dagsläget finns inga anordningar för friluftsliv i eller i anslutning till reservatet.

Österifrån går en bilväg in till reservatets centrala delar, vilket ökar tillgängligheten.

- **Bevarandemål**

Området ska vara tillgängligt för allmänheten. Vid vändplanen där bilvägen slutar finns möjlighet till parkering. Här ska även informationstavla med information om reservatets naturvärden och föreskrifter samt en karta som tydligt visar områdets utbredning och gränser finnas.

- **Åtgärder**

Vid vändplanen där bilvägen slutar ska informationstavla sättas upp.

Sammanfattning av planerade skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Prioritet	Skötselområde
<i>Istandsättning av reservatet</i>		
Markering av reservatsgräns	1	
Informationstavla och parkeringsplatsskylt	1	
<i>Markvård</i>		
Ringbarkning och röjning av gran	1	1
Katning och ringbarkning av tall	2	2
Naturvårdsbränning med eventuell stängsling för att gynna föryngring av lövträd	1	2
Fläckvis naturvårdsbränning med eventuell stängsling för att gynna föryngring av lövträd	1	1

Uppföljning

Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur.

Uppföljning av skötselåtgärder

Genomförda skötselåtgärder ska följas upp. Redovisning av genomförd åtgärd ska ange vad som gjorts i vilket område och tidsåtgången.

Genomförd dokumentation

I samband med bildandet av först det interimistiska och senare det utökade reservatet under 1990-talet gjordes ett flertal inventeringar. Under arbetet med utökningen av reservatet har ytterligare inventeringar utförts varvid ett flertal rödlistade arter och signalarter påträffats. Dessa finns redovisade på Artportalen.